

Společnost
pro vědy a umění

Zprávy

Spoločnosť
pre vedy a umenia

SVU

březen 1970
ročník 12. číslo 3

Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America, Inc. 381 Park Ave. South, New York, N. Y. 10016

Redakční rada: Vratislav Bušek, Rudolf Šturm, V. E. Andic, Jiří Škvor, Hanuš Lexa

Zpráva generálního tajemníka o výsledku referenda členstva o změnách stanov SVU ze dne 18.7.1969.

Referendem ze dne 18. července 1969 byla členům SVU předložena řada návrhů na změny stanov, z nichž nejdůležitější snad byla otázka členských kategorií. Vyvrcholila tím debata v komisích SVU pro stanovy a jednací řády, na několika schůzích výboru, na valných shromážděních a v místních skupinách, a v posledním roce také na stranách Zpráv SVU. Za těchto okolností překvapuje nepatrný zájem členů SVU na otázkách stanov. Po důkladné přípravě a skončení připomínkového řízení bylo v červenci rozesláno kolem 1200 výtisků referenda s podrobným vysvětlením a důvodovou zprávou. Celkový počet došlých hlasovacích lístků byl 213, čili méně než 18%; přesto to byl pokrok proti referendu z roku 1967, kdy došlo pouze 127 odpovědí. Hlasovací lístky došly od některých členů ve střední a jižní Americe, v Evropě i v Australii, ale nepatrné procento odpovědí bylo stejné i v největších místních skupinách: z New Yorku 36, z Washingtonu 20, z Los Angeles 19.

Výsledky referenda o jednotlivých návrzích na změny stanov SVU:

- 1) **České znění jména SVU:** Více než 2/3 většinou přijata alternativa (A), aby zůstalo nezměněno dosavadní znění "Společnost pro vědy a umění."
- 2) **Slovenské znění jména SVU:** Více než 2/3 většinou přijata alternativa (A), "Spoločnosť pre vedy a umenia." Jiné návrhy k čl. 1 stanov došly 3.
- 3) **Nejkontroverznějším byly alternativní návrhy na změny článků 5 a 6 stanov o členských kategoriích.** Podle dosavadních stanov neměli hlasovací právo přispívající členové; bylo proto nutno považovat hlasovací lístky přispívajících členů za neplatné. Zbylo pak 111 pravoplatných hlasů pro alternativu "A" (pouze jedna "kategorie" členů "výkonných") a 80 pravoplatných hlasů pro alternativu "B" (kategorie "řádných členů" a "členů). Ani jedna alternativa tedy nezískala 2/3 většinu předepsanou stanovami pro změny stanov; pouze jediný člen hlasoval proti oběma alternativám. **Za schvále-**

Zprávy SVU (ČSASA News) - Date of issue: March, 1970 - Issued monthly except during July and August — Volume 12, Number 3 — Publisher: Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America, Inc. — Known office of publication: Room 1121, 381 Park Avenue South, New York, N. Y. 10016 — Tel.: (212) 686-4220 — Annual subscription price: non-members ČSASA: \$3.00; members ČSASA: \$1.50 paid as part of dues — 2nd class postage paid at New York, N. Y.

né proto nutno považovat návrhy na novou úpravu zakládajícího členství (jednorázový příspěvek \$500.00), neomezené hlasovací právo (aktivní volební právo) přispívajících členů a volitelnost přispívajících členů do výboru SVU s tím omezením, že nejméně 25 členů výboru musí být zvoleno z řad řádných členů. Přispívající členové získají také plné hlasovací právo v referendech a volitelnost do smírčí a rozhodčí komise a na místa revisorů. Volitelnost do předsednictva SVU zůstává omezena na řádné členy.

Z nedostatku předepsané většiny pro návrhy nových členských kategorií zůstávají nezměněné dosavadní názvy kategorií "řádných" a "přispívajících".

4) Všechny ostatní návrhy na změny stanov byly schváleny téměř jednomyslně, a to: nové znění čl. 7 o přijetí nových členů; doplněné znění článku 8 o zániku členství (6 hlasů "ne"); nové znění čl. 10 odst. 2 o quoru valného shromáždění; nové znění čl. 10, odst. 3 - plné moci; nové znění čl. 10, odst. 6 a 7 - zmínka o "řádně zastoupených" členech a škrtnutí slova "řádných" při hlasování o změnách stanov na valném shromáždění a při referendu; nové znění čl. 11, odst. 6-8, škrtnutí slova "řádných"; změny čl. 13 o referendech členstva - škrtnutí omezení hlasovacího práva na řádné členy a pravomoc předsednictva vypsat referendum bez omezení na případy, kdy nelze z vážných důvodů svolat (mimořádné) valné shromáždění; doplnění znění čl. 16 o schůzích výboru - quorum, plné moci; nový článek 22 o nominační komisi; nový článek 23 o odborných (zájmových) sekcích SVU; úprava znění čl. 25 o místních skupinách. Usneseno uveřejnění úplného nového znění stanov a jednacího řádu místních skupin.

Dr. Hanuš J. Lexa
generální tajemník

Oznámení a pozvání. Dne 8. března se dožije 60 let místopředseda SVU Vojtěch E. Andic a dne 23. března předseda SVU Jaroslav Němec.

Jejich přátele v SVU. se rozhodli uspořádat na jejich počest dne 28. března v Hotelu Prince George, 114 East 28th St. (mezi Fifth a Madison Ave.) večeři v Georgian Room, v 7 hodin večer. Přihlášky přijímá kancelář SVU. Cena couvertu \$ 10.-

Místní skupina SVU v New Yorku spolu s I. odbočkou Československé národní rady Americké na Long Islandě pořádala v úterý, dne 10. února 1970 v 8 hodin večer, v Českém domově v Astorii, 29-19 24th Avenue panelovou diskusi: Emigrace 1948 - emigrace 1968/69. Panelisté: Prof. Vratislav Bušek, Dr. Ivan Sviták, Miroslav Paroulek a Otakar Rambousek.

Místní pracovní skupina Washington, D.C. pořádala Diskusní večer v pátek 13. února 1970 ČESKOSLOVENSKÁ MLÁDEŽ VČERA A DNES: Vlastenci, komunisté, cynikové, hippies? Členové diskusního panelu: Ing. Milada Turečková, John Hvasta, Karol Prochotský, Arch. Zdeňko Rakušan, Dr. Otakar Horna. Diskusi vedl: Red. Vojtěch Nevluď. Diskusní večer se konal na kampusu Georgetown University, New South Faculty Lounge.

Místní pracovní skupina v Clevelandě konala v pátek dne 23. ledna členskou schůzi, která byla dobře navštívena a jednalo se o sestavení programu skupiny na letošní rok. Hlavní projev o úkolech inteligence v exilu přednesl dr. Miroslav Poseděl.

Klub Svobodné Kultury pořádal Palachův večer v Berwynu, Ill. dne 14. února. Výtěžek bude věnován na založení katedry českých a slovenských studií na University of Chicago.

Č E T B A

JAN AMOS KOMENSKÝ

Jména J.A.K. bude letos vzpomínáno po celém světě u příležitosti 300. výročí jeho smrti 15. XI. 1670. K této příležitosti napsala **Milada Blekastad** rozená Topičová, své velké dílo **Comenius, Versuch eines Umrisses von Leben, Werk und Schicksal des Jan Amos Komenský**, vydané nákladem Universitetsforlaget v Oslo spolu s pražskou Akademií, v roce 1969, o 892 str. (váz. \$ 25,16). Výborný lidový spisek **Andreje P. Slabey**, Životopis Komenského a výběr z jeho spisov, vydaný r. 1942 k 350. výročí narození, J.A.K. nákladem N. Yorského Denníka (115 str. cena \$ 1.00) je rozebrán. Poptávka po stručném vylíčení životopisu, díla a významu J.A.K. je neutuchající, jak z kruhů starších generací krajanských tak i z kruhu generací mladších. SVU doufá, že této potřebě vyhoví akta sjezdu SVU, pro který se podařilo získat řadu účastníků, odborníků zvoucých jmen a že se podaří vydat po sjezdu novou populární brožurku o J.A.K. Jako předzvěst této práce, zdaleka ne vyčerpávající a bez nároků na vědeckou přesnost, jsme shledali užitečným sepsat následující informaci, spíše žurnalistického rázu.

Jan Amos Komenský, poslední biskup Jednoty českomoravské, "učitel národů" zvaný, největší exulant pobělohorský, se narodil 28. března 1592 v malé obci Nivnici, na moravském Slovensku, blízko Uherského Brodu.

Jeho rodina pocházela z obce Komna, na moravsko-slovenském pohraničí. Jeho otec **Martin Komenský** zemřel r. 1602 jako vážený měšťan Uherskobrodský a jeho matka r. 1603. Sirotku **Jana** se ujala otcova sestra ze Strážnice, kde Jan chodil v roce 1604-1605 do bratrské školy. V roce 1605 byla Strážnice vypálena, Bockayovými hajduky a mladičkého Jana se ujal jeho poručník, majitel na svou dobu znamenitého mlýna v Nivnici, v rodné obci J.A.K., ve kterém bylo Janovi pomáhat. Jan byl hoch útlý a slabý a těžce zvládající práci ve mlýně. Zdá se však, že strojní zařízení mlýna zanechalo v mladém jeho duši trvalé stopy a odtud snad v něm vznikla později i myšlenka "perpetuum mobile", která vzbudila mnoho pozornosti. Teprve v letech 1608-1611 byl Jan poslán do bratrské latinské školy v Přerově, kde svým nadáním i povahou vzbudil pozornost ředitele školy bratrského seniora Láneckého a Karla hr. Žerotína, zemského hejtmána moravského, který v Přerově tehdy sídlil. Jan patřil do kruhu oblíbených žáků Láneckého a získal tu přídomek **Amos**. Bylo tedy školní vzdělání bratra Jana nevalné a zvládnutí latiny vyučované bezduchým memorováním si vyžádalo největší jeho námahy. Už tady se v něm zrodila myšlenka potřeby reformovat vyučování latiny a ulehčit ho, jakož vůbec tehdejší metody školského vyučování (učení-mučení) byly podnětem jeho pozdějších reformních plánů, které ho učinily světoznámým. Jan byl v Přerově předurčen ke dráze duchovní Jednoty bratrské a patrně za pomoci hr. Karla Žerotína st. byl s několika jinými mladíky poslán studovat teologii do Herbornu v Nassau, kde teprve začal dohánět své neúplné vzdělání. V Herbornu byl 30. března 1611 immatrikulován pode jménem **Joannes Amos Nivnicensis**. Z Herbornu vykonal pěšky cestu do Amsterdamu, 19. června 1613 se Jan Amos Nivnický dává immatrikulovat na universitě v Heidelbergu. Jan Amos Nivnický neměl dost peněz, aby na této universitě hleděl dosáhnout hodnosti doktorské a Jednota bratrská od svých duchovních doktorát nežádala. Je příznačné pro charakter Jana Amose, že z posledních svých peněz koupil z pozůstalosti prof. Jakuba Christmanna originální rukopis slavného spisu Mikuláše Koperníka, *De revolutionibus orbium celestium*. Do rukopisu zapsal datum koupě 17. ledna 1614 a podepsal se vlastnoručně Jan Amos Nivanus. (Rukopis, který přečkal protivenství

života Komenského i dob pozdějších, se nakonec dostal do knihovny hr. Nosticů a roku 1957 byl čsl. vládou darován jagellonské universitní knihovně v Krakově), J.A.K. později napsal polemický spisek proti názorům filosofa Descartesa i Koperníkovým ("Refutatio Philosophiae Cartesianae et Astronomiae Copernicianae"), který byl zničen při požáru města Lešna, kdy zašla i velká knihovna J.A.K. r. 1656. Koupě rukopisu Koperníkova je nesporným důkazem vědeckosti mladého J.A.K. Vydav se z posledních peněz Jan musel se vrátit domů pěšky, usoudiv, že mu to bude i zdravé.

Po svém návratu byl pověřen vyučováním latiny na škole v Přerově r. 1616 a ihned sepsal spisek o metodě snadnějšího vyučování latině "Grammaticae facillioris precepta" r. 1616.

R. 1618 byl vysvěcen za duchovního a poslán jako duchovní správce a ředitel bratrské školy do Fulneku. Už tam Jan vynikal mírností, trpělivostí a nenáročností, kteréžto vlastnosti ho vyznamenávaly po celý život.

V Přerově a zvláště ve Fulneku přemýšlel J.A.K. o reformě školství a rozhodl se připravit novou methodou zpracovaný rozsáhlý slovník česko-latinský a latinsko-český. Rukopis slovníku, na kterém J.A.K. pracoval dlouhá léta potom, bohužel shořel při požáru Lešna r. 1656. Část slovníku však zachránil jeho vrstevník Václav Rosa a později ho použil pro svůj slovník Josef Jungmann. Současně pojal J.A.K. už tehdy plán sepsat "Theatrum universitatis rerum", Divadlo věskerenstva věci.

Obraz J.A.K. by však nebyl úplný, kdybychom ho nepromítli do pozadí třicetileté války, která ho vehnala do exilu. Ani nás nenapadá řešit otázku, zda J.A.K. jednal v té tragické době více jako vlastenec než jako obránce protestantismu, katolickou protireformací znásilněného. Fakt je, že Jednota českobratrská se proti svému učení postavila v boji českých stavů, proti Ferdinandovi Habsburskému. Jan Amos Nivnický sám, jako mladý duchovní správce ve Fulneku vyhlásil z kazatelny plamenný manifest hr. Veleny ze Žerotína proti Ferdinandovi II., vyzývající moravské stavy k připojení se k povstání a ve škole vyvěsil obraz "zimního krále" Bedřicha Falckého. To samo by odůvodnilo, že na J.A.K. byl vydán zatýkač. Čeští bratři byli nuceni se skrývat v lesích, na panstvích, která jim popřála ochranu, především na panství hr. Karla Žerotína st.

Na 36.000 protestantů, především českých bratří, opustilo země české a mnozí z nich odešli na Slovensko. Tehdy roku 1623 J. A. napsal jedno z největších děl české literatury: "Labyrint světa a ráj srdce" aby posilovalo pronásledované bratry v dobách velkého soužení. Z té doby pochází známá truchlivá píseň českobratrských exulantů: "Nevzali jsme sebou-nic, po všem veta-jen Bibli králickou, Labyrint světa." Roku 1628 odešel i Jan Amos Komenský do vyhnanství do polského města Lešno. Tady byl v roce 1632 zvolen seniorem církve českobratrské a jejím sekretářem.

Ještě za svého pobytu v Čechách, či na Moravě, nakreslil Jan Amos Komenský mapu "Moraviae nova et post omnes priores accuratissima delineatio" auctore J. A. Comenio, r. 1627 věnovanou hr. Velenovi ze Žerotína. Od té doby se Jan Amos podepisuje důsledně **Comenius**. Jeho mapu převzal Abraham Ortels do svého atlasu *Theatrum orbis terrarum*.

Jan Amos Komenský byl genius, který se snažil obsáhnout všechny obory věd duchovních i přírodních, byl pansofem, theologem, filosofem, kartografem, především však pedagogem.

Ještě v Čechách, nezapomínejme, že psal i v těchto dobách pohnutých, sepsal J.A.K. česky svou "Didaktiku", jak se má přirozenou methodou vyučovat a "In-formatorium školy mateřské", pro rodiče návod, jak připravovat děti k návštěvě školní, aby byly prosty strachu. Třetí knihu tohoto období napsal až v Lešně:

"Janua linguarum reserata", Brána jazyků otevřená, která ihned byla přeložena do všech evropských jazyků, i do turečtiny, arabštiny a perštiny.

J.A.K. byl sám překvapen neobyčejným úspěchem "Janua linguarum reserata" a jeho nejbližší plán bylo sepsání "Pansofie", encyklopedie veškerého vědění. Snaha po shrnutí veškerého vědění ve formě encyklopedické byla modou tehdejší doby, které byl i J.A.K. poplatný. Jeho plán byl zpracování pansofie, která by byla i osmiletému děcku přístupná. Nepozastavujme se příliš nad zdánlivou naivností těchto plánů. Vždyť na př. Lenin předpovídal, že v komunistické říši bude možno i lidem nevzdělaným spravovat věci státní.

V době příchodu J.A.K. do Lešna byla již světová proslulost jeho zabezpečena. V roce 1641 byl pozván do Anglie, kde se měl stát hlavou připravované pansofické společnosti. Jeho manželka posílala za ním z Lešna úpěnlivé psaní, aby se nevydával na nebezpečnou cestu po moři a zjevně se bála opustit bratrské prostředí v Lešně. Anglická občanská válka však tyto plány zhatila. Nicméně J.A.K. se stal hlavou londýnské královské učené společnosti. Z doby jeho londýnského pobytu pochází portret J.A.K. vyrytý jiným slavným exulantem českým V. Hollarem.

Na cestě do Londýna se J.A.K. zastavil u Jana Mochingera v Danzigu. J.A.K. byl až do té doby s Mochingerem jen v písemném styku. Jan Mochinger popsal v jednom svém dopisu své velké překvapení, když místo očekávaného "velkého" pansofa a reformátora - kterého si zjevně i fysicky představoval velikého, "se před ním znenadání objevil postavou malý, nenápadný souseď z Lešna, v prostém chudobném oblečení, skromný a bezprostřední člověk, plný upřímné srdečnosti."

Je to neobyčejně výstižný portret skutečného J.A.K. Jistě bylo v jeho osobnosti něco, co získávalo srdce lidí, s nimiž se setkával.

Vždyť i velký filosof Descartes, skoro bychom řekli nafoukaný Descartes, který se vyhýbal styku s jinými "veličinami" své doby, ztrávil čtyři hodiny v rozhovoru s Komenským. J.A.K. později poznamenal, že u Descartesa chyběl Descartes. Komenský později odmítl filosofii Descartesovu, tak jako Descartes se vyjádřil odmítavě o filosofii J.A.K.

Podle myšlenek J.A.K. založil berlinskou vědeckou akademii Leibnitz. Roku 1642 J.A.K. opustil Londýn. Byl pozván do Švédska bohatým zbrojařem Ludvíkem de Geerem. Na cestě se J.A.K. zastavil v Amsterdamu, v Haagu a v Leydenu. Snad v Londýně ještě, nebo v Leydenu, mu nabídl syn guvernora státu Massachusetts, John Wintrop mladší, hodnost presidenta Harvardské university. J.A.K. však pozvání nepřijal. Ne každý dnešní exulant československý by asi příkladu J.A.K. následoval.

Francouzský kancléř kardinál Richelieu se chystal pozvat J.A.K. do Francie. Avšak smrt kardinála tyto plány zmařila. Po svém příjezdu do Švédska byl J.A.K. přijat švédskou královnou Kristinou a pozván kancléřem Oxenstiernou, aby reformoval švédské školství. Své reformní plány začal sepisovat ve východopruském městě Elbinku. V Elbinku vydal J.A.K. tiskem svůj "plán vševedy", "Pansophiae diatyposis", ve které vyslovil svou nejhlubší myšlenku, jak napravit porušené věci lidské - povznesením obecné vzdělanosti.

Plánoval vyložit své myšlenky v "Poradě obecné o napravení věcí lidských", "De rerum humanarum emendatione consultatio catholica" o 7 dílech, avšak vydal pouze dva první díly: "Panergesie" a "Panangie", r. 1666.

Naděje J.A.K., že jeho přátelství s Oxenstiernou pomůže českým zemím, Habsburky porobeným, k politické a náboženské svobodě, byly mírem westfalským krutě zklamány.

Třicetiletá válka, která vznikla v Praze roku 1618 jako válka náboženská mezi katolíky a protestanty, skončila roku 1648 rozdělením evropských mocenských sfer. aniž by Čechů bylo vzpomenuť. Zklamáný J.A.K. se vrátil do Lešna, kde

byl zvolen v r. 1648 vrchním správcem biskupem-předsedou Jednoty českobratrské.

Komenskému v té době připadlo starat se o pět nedospělých dětí. V roce 1649 provdal jednu ze svých dcer Alžbětu, za Petra Jablonského, latinským jmenem Figulus. Poslední potomek J.A.K., paní Kalliková, žije v Californii v Los Angeles. V Lešně Komenský napsal svůj dojemný "Kšaft umírající matky českobratrské" 1650. V něm napsal slavná prorocká slova: "Věřím i já Bohu, že po přejití hněvu, hříchy našimi na hlavy naše uvedené, vláda věcí Tvých se k tobě zase navrátí, o lidé český." Prorocká slova J.A.K. se splnila až roku 1918, patrně však nové hříchy naše novou vichřicí hněvu božího uvalily na hlavy naše roku 1948.

Z Lešna odejel J.A.K. do Šaryšského Potoka, kam byl pozván mladým sedmihradským knížetem Zykmuntem Rákoczym a jeho matkou, aby tam pomáhal při reformě sedmihradského kalvínského školství. Při tomto pobytu J.A.K. poprvé v dějinách školství zavedl a předváděl divadelní hry školní mládeže a zavedl obrázky do školních knih. Roku 1658 vydal J.A.K. "Orbis pictus", Svět v obrazech. V roce 1654 se J.A.K. vrátil do Lešna, odkud prý, podle sovětských pramenů, navštívil pěšky staroslavný Kyjev.

Roku 1655 švédský král vypověděl válku Polsku. Z úcty k J.A.K. prý švédské vojsko ušetřilo Lešno, avšak roku 1656 Soldateska vypálila Lešno a při jeho požáru vyhořel i dům J.A.K. se všemi rukopisy a knihovnou. Komenský zachránil jen holý život. V této nejtěžší době života J.A.K. přišlo pozvání od syna jeho dávného příznivce de Geera: J.A.K. se odebral do Amsterdamu, aby tam v klidu ztrávil zbytek svého života. Tady vydal souborné vydání svých didaktických spisů, "Opera didactica omnia", 1657, které jeho světovou již proslulost utvrdilo. V Amsterdamu J.A.K. zemřel dne 15. listopadu 1670 a jeho pozůstatky byly převezeny do blízké valonské kaple v Naardenu.

V roce 1937 vybudovala čsl. vláda za finanční podpory peněžních ústavů a průmyslníků nad jeho domnělým hrobem v Naardenu hrobku, na pozemku na 99 let Československu propůjčeném, předními českými umělci vyzdobenou.

Život J.A.K. nepostrádá mnoha dramatických momentů: odchod z vlasti za tuhé zimy, před protireformačním pronásledováním, odchod do Lešna, návštěva Anglie, cesta do Švédska, styk s kancléřem Oxenstiernou a královnou Kristinou, pobyt v Elbinku, pobyt v Šaryšském Potoku na dvoře sedmihradského knížete Rákoczyho, návrat do Lešna a volba za vrchního biskupa (posledního) Jednoty českobratrské, vyplenění a požár Lešna, cesta do Kyjeva (?), a poslední jeho odchod do Amsterdamu.

Teprve na pozadí třicetileté války lze pochopit velikost osobnosti J.A.K., hlasatele myšlenky světového míru (irenisty) a vedoucího pansofa své doby. Jako vedoucí filosof a vůdce Jednoty Českobratrské byl J.A.K. odpůrce filosofie Descartesovy a astronomického systému Koperníkova.

Největší význam J.A.K. však leží na poli didaktiky. Na místo školy, kde bití rákoskou bylo běžné, J.A.K. hlásá, že škola má být dílnou lidskosti (officina humanitatis) () pojď sem synu, uč se moudrým býti), že do školy mají být přijímány děti bez rozdílu pohlaví a rodu, tedy nikoli podle třídních hledisek, nýbrž jen podle nadání a má jim být dáno právo volit předměty vyučování podle záliby a vloh. Komenský zavrhoval vyučování na základě bezduchého memorování a doporučoval vyučování názorné, s použitím obrázků a školních dětských her. Sem patří i vyučování jazykům pomocí srovnávacích slovníků.

Na poli didaktiky je J.A.K. dodnes nepřekonaný a dokonce i tady ve Spojených Státech nedostížen, je světově uznávaný "učitel národů."

V.B.

ZÁZNAMY Z CHICAGA

Matic Vyššího Vzdělání prosí snažně své bývalé studenty, aby neprodleně vyrovnali splatné půjčky. Umožní tím nové půjčky žadatelům, jichž počet v nedávné době velmi vzrostl.

Studenti z J. Sterling Morton High School v Cicero, Ill. uspořádali mezi sebou sbírku na katedru českých a slovenských studií na University of Chicago. Na této škole se vyučuje češtině od roku 1925. Prvním učitelem byl Bohumil Mikula. Dnes zde učí paní Marita M. Jeřábková.

Professorship in Czech and Slovak Studies at the University of Chicago. Mezi prvními dárci na založení první trvalé katedry českých a slovenských studií v USA jsou tito členové SVU: V. E. Andič, James L. Čihák, Jan a Marie Heinzovi, F. S. Hoffmeister, Jan Kmenta, Ludmila Kosová, Karel Kříž, Jiří Kvidera, Jan Mička, Otakar Odložilík, Rudolf V. Perina, Božena Riedlová, Ludvík Rohlíček, Bohumil Šámál, Čeněk Torn, Vlasta A. Vrázová, Vladimír Zbořilík a chicagská odbočka SVU. Příkladem jsou též československé krajan-ské spolky legionářů, Sokolů a Sokolic (Havlíček-Tyrš, Town of Lake), inženýrů, svobodomyšlných škol (Vojta Náprstek), Svobodné Obce, čs. americký klub v Miami, Matic Vyššího Vzdělání, odbočky Č.S.N.R.A. (St. Petersburg Flo., 28. říjen), řády Č.S.A. (Bílá Hora, Věrnost) a spolky Bohemian Civic Club v Chicagu a Charlotte G. Masaryk. Odbočka Č.S.N.R.A. "Štefanik" darovala polovinu spolkového jmění. Na hotovosti je nyní 119 tisíc dolarů, na závazných příslibech 6 tisíc dolarů. Potřeba je celkem 600 tisíc.

Americká krajan-ská bibliografie a biografie. Dr. V. Laška a Dr. Z. Hruban začali sestavovati soustavnou bibliografii krajan-ského tisku v USA a WHO was WHO krajanů v USA. Nutně potřebují knihy, brožury a tisky vydané mimo Chicago (Texas, Omaha, Nebraska, Pennsylvania, New York, St. Louis, Cleveland, Detroit atd.). Hledají zejm-

na Ročenky Amerických Dělnických Listů a podobné zdroje životopisných dat. Pošlete seznamy nebo tisky na adresu Dr. Václav Laška, bibliographer of Slavic Studies, University of Chicago, Harper Library, 1116 East 59th St., Chicago, Ill., 60637.

Pomník Jana Palacha v Římě byl odhalen 19. ledna 1970 na náměstí XVII. Olimpiada, přejmenovaném nyní na Piazza Jana Palacha. K němu vedoucí ulice byla pojmenována Via Cecoslovachia. Fotografie pomníku přineslo České Slovo č. 2. z února t.r. Pomník pořídil známý italský sochař Vittorio Colbertaldo. Náklad 4 milionů lir byl sebrán z dobrovolných příspěvků čtenářů římského časopisu Il Tempo. Pomník odhalil starosta města Říma Darida, který se v čele městské delegace účastnil pohřbu Jana Palacha. Řekl, že Římanům bude památník Jana Palacha připomínat, že občanské svobody a křesťanská víra jsou a zůstanou pro ně hodnoty, jež nikdy a za žádných okolností nesmějí opustit.

Pomník představuje symbolicky mladého člověka, obklopeného plameny a zvedajícího ruce k nebi.

Bohumil Chytil, Řím

Michael Sláma, člen SVU, ředitel knihovní služby na Moorpark College, Kalifornie, byl jmenován vice-presidentem Black and Gold District of the California Library Association na rok 1970. Dr. Sláma, žijící v Thousand Oaks u Los Angeles, byl ředitelem knihovny na Moorpark College od listopadu 1966.

Vilma A. Iggersová bude jako předsedkyně východní oblasti Modern Language Ass'n. of America řídit konferenci MLA v Buffalo, N. Y., 3. a 4. dubna. V západoslovanské sekci MLA, jejímž předsedou byl jmenován Rudolf Šturm, budou také přednášky o české a slovenské literatuře. (Dr. Iggersová, autorka významné knihy o česko-rakouském spisovateli Karlu Krausovi, pracuje na větší studii o pražských německo-židovských spisovatelích.)

STANOVY

Společnosti pro vědy a umění (SVU) se změnami a dodatky, ve znění podle výsledku referenda ze dne 18. července 1959.

Článek 1. JMÉNO SPOLKU.

Jméno spolku zní anglicky "Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America, Inc. (CSASA)"; česky "Společnost pro vědy a umění" (SVU); slovensky "Spoločnosť pre vedy a umenia" (SVU). Pro stručnost bude organizace nadále nazývána "Společnost".

Článek 2. ÚČEL.

Společnost je organizací kulturní, výchovnou, literární a uměleckou, nepolitickou a nevýdělečnou, sloužící veřejným zájmům. Jejím účelem je úsilí udržovat a rozvíjet svobodnou československou kulturu.

Článek 3. SÍDLO SPOLEČNOSTI.

Sídlem společnosti je New York City, N. Y.

Článek 4. ČINNOST SPOLEČNOSTI.

- 1) Podpora a koordinace vědecké, výchovné, literární a umělecké činnosti a spolupráce s institucemi, sledujícími obdobné cíle;
- 2) publikace vědeckých, výchovných, literárních a uměleckých prací a případné vydávání časopisů nebo jiných publikací;
- 3) organizace sjezdů a pracovních konferencí;
- 4) činnost přednášková a informační;
- 5) vybudování dokumentačního střediska (spolkové knihovny a archivu.) Tuto činnost provádí Společnost zejména také se zřetelem ke krajanům ve svobodném světě. Činnost Společnosti budiž zaměřena k tomu, aby prospívala veřejnosti (činnost osvětová a výchovná) a budiž proto přístupná veřejnosti, s výjimkou činnosti podle odstavce 3 tohoto článku. (Pokračování)

DUBNOVÉ PROMĚNY

druhé číslo sedmého ročníku, po nových básních Milučkého, Valeské, Jiráskové, Barzyové a Heřmana přinášejí

rozbor Zahradnickovy poezie z doby jeho věznění od Paul Bakera, studii Zdenky Fischmann na téma Max Brod a hudba, rozbor tvorby laureáta Nobelovy ceny za literaturu Samuela Beckettta od Pavla Želivana, jakož i úvahu o rozdílu exilu Komenského a našim od Otakara Machotky. Ivan Sviták se zabývá vztahem dělnictva k inteligenci v článku "Gordický uzel", Ivan Pfaff uveřejňuje začátek své studie "Americké ohlasy v českém politickém myšlení 19. století a Dr. Zorka Černá píše o věznicích a poměrech v moabitském vězení v Berlíně ve druhé světové válce. Sešit o více než sto stránkách přináší také četné rozhovory a polemiky a velký počet recenzí literárních i politických knih, zajímavějších naše čtenáře. Číslo možno objednat a Proměny předplatit v kanceláři SVU.

Č. S. A.

(ČESKOSLOVENSKÉ SPOLKY
V AMERICĚ)

slavící letošního roku 116 let své činnosti jako nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v U.S.A. nabízí vám jedno z nejlepších a nejspolehlivějších životních pojištění pro jednotlivce i celé rodiny.

Rovněž poskytujeme pojištění nemocenské, nemocniční, jakož i výhodné majetkové hypotéky.

Č. S. A.

2138 South 61st Court, Cicero,
Illinois 60650

Telefony 652-6360 242-2224
Area Code 312